



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci žalobce: **Vinařství Mutěnice, s. r. o.**, se sídlem Mutěnice, Údolní 1174, zastoupeného Mgr. Danielem Hrbáčem, advokátem se sídlem Brno, Jaselská 197/14, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Brno, Květná 15, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 10. 2013, č. j. AB703-21/009/7/2013-SŘ,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a shrnutí obsahu rozhodnutí správních orgánů

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 2. 2013, č. j. SZPI/AB703-14/2013, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Brně (dále též „inspektorát“), uložil dle § 39 odst. 6 písm. c) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých

souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vinohradnictví“), žalobci pokutu ve výši 50 000 Kč za to, že se dopustil správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. aa) zákona o vinohradnictví, jelikož uváděl do oběhu produkt v rozporu s § 27 odst. 4 písm. a) bod 2 téhož zákona. Současně inspektorát žalobci podle § 3 odst. 4 písm. b) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále též „zákon o SZPI“), uložil povinnost k náhradě nákladů laboratorního rozboru ve výši 700 Kč (výrok I. rozhodnutí). Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, pak žalobci uložil rovněž povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II. rozhodnutí).

[2] Konkrétně měl žalobce dle inspektorátu naplnit skutkovou podstatu předmětného deliktu tím, že ve své provozovně na adrese Mutěnice, Údolní 1174, uváděl do oběhu dne 26. 10. 2011 vína *Müller Thurgau*, bílé víno suché, alk. 11 % obj., šarže č. 11-348, hodnocené množství 26 000 l, které nevyhovělo smyslovým požadavkům na jakost vína (vykazovalo choroby a vady) ve znacích vůně a chuť – oxidativní, po nežádoucích biologických procesech, a *Müller Thurgau*, bílé víno suché, alk. 11 % obj., šarže č. 11-212, hodnocené množství 16 000 l, které nevyhovělo smyslovým požadavkům na jakost vína (vykazovalo choroby a vady) ve znacích vůně a chuť – po plísni, po nežádoucích biologických procesech, a v době mezi 6. 5. 2011 a 27. 5. 2011 víno *Müller Thurgau*, bílé víno suché, alk. 11 % obj., šarže č. 11-142, hodnocené množství 26 000 l, které nevyhovělo smyslovým požadavkům na jakost vína (vykazovalo choroby a vady) ve znacích vůně a chuť – oxidativní, po nežádoucích biologických procesech.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí inspektorátu potvrdil. Žalovaný se ztotožnil se závěry inspektorátu, pouze z odůvodnění vypustil úvahu, že je jako přitěžující okolnost nutno hodnotit to, že žalobce, jako osoba, která finalizovala předmětná vína, mohl a měl zajistit, aby tato vína odpovídala stanoveným požadavkům a byla bezvadná. Tato úvaha hraničila dle žalovaného s porušením zásady zákazu dvojího přičítání. Na druhou stranu žalovaný v neprospěch žalobce hodnotil skutečnost, že se správních deliktů v oblasti vinařství dopustil opakovaně. Vzhledem k tomu, že žalovaný nahradil jednu přitěžující okolnost jinou přitěžující okolností, neshledal důvodu odchýlit se od výše pokuty uložené inspektorátem.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce včas žalobu. Konstatoval, že napadené rozhodnutí je nezákonné, nepřezkoumatelné, byla jím uložena nepřiměřená pokuta a v řízení došlo k vadám.

[5] Konkrétně namítal, že jediným důkazem, který prokazuje vinu žalobce, jsou protokoly o zkoušce, které jsou však velmi povrchní a formální. Žalovaný výsledky těchto zkoušek pouze mechanicky přejal, aniž by se v rámci odůvodnění s těmito výsledky vypořádal. V odůvodnění chybí popis použitých metod a v rozhodnutí inspektorátu i označení metody.

[6] Použitím senzorické metody, která je ryze subjektivní, správní orgány porušily čl. 120g nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (dále též „nařízení č. 1234/2007“). Při kontrole musí být používány exaktní analytické postupy, nikoli hodnocení na základě individuálního pocitu.

[7] I kdyby testované vzorky měly vady v chuti a vůni, nelze dospět k závěru, že tyto vady měla celá šarže vína. Vady mohly být způsobeny nevhodným skladováním části výrobků.

[8] Ustanovení § 39 odst. 1 písm. aa) zákona o vinohradnictví je neurčité. Posouzení chuti a vůně vína je otázkou velmi individuální. Vada výrobku v takovéto charakteristice musí být v prováděcím předpise určité popsána tak, aby mohla být jednoznačně definována.

[9] Správní orgány se nezabývaly otázkou odpovědnosti žalobce. Ten postupoval v souladu s § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví tak, že vína opakovaně degustoval a dle jeho názoru vína žádné vady nevykazovala.

[10] Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť v rozporu s § 68 správního řádu neobsahuje srozumitelné odůvodnění a nejsou v něm uvedeny podklady rozhodnutí. Nejasné je i odůvodnění ve vztahu k ekonomické újmě spotřebitelů.

[11] Uložená pokuta je nepřiměřeně vysoká, dle informací žalobce jsou v obdobných případech ukládány pokuty v rozmezí 10 000 Kč až 20 000 Kč. Správní orgány navíc výši uložené pokuty dostatečně neodůvodnily, jelikož nepřihlédly k délce doby, k okolnostem a k následkům protiprávního jednání dle § 24 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb.

[12] S ohledem na shora uvedené žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[13] Ve vyjádření k žalobě žalovaný především odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Senzorické zkoušky jsou v souladu s vyhláškou č. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků, ve znění pozdějších předpisů, i se zákonem o SZPI. Metody a pravidla doporučené Mezinárodní organizací pro révu a víno (OIV) se dle čl. 120g nařízení č. 1234/2007 použijí k určení složení výrobků a ke zjištění, zda tyto výrobky nebyly podrobeny nepovoleným enologickým postupům. Pro senzorické hodnocení vinařského produktu jsou však tyto metody neaplikovatelné. Smyslové požadavky na jakost vína, stejně jako seznam chorob a vad, je blíže upraven ve vyhlášce č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství.

[14] Stanovením šarže výrobce *de facto* určuje, že potraviny byly vyrobeny za stejných podmínek. Proto je logické zahrnout celé odebrané šarže jako nevyhovující.

[15] Žalobce jako subjekt uvádějící do oběhu vína nese za spáchaný správní delikt objektivní odpovědnost. Žalobce neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

[16] Odůvodnění rozhodnutí spočívající v popisu skutku, jakož i jeho právní hodnocení bylo dostatečné. Uložená pokuta nebyla nepřiměřená, i s přihlédnutím k tomu, že žalobce se opakovaně dopouští správních deliktů v souvislosti s uváděním vína do oběhu.

[17] Na základě výše uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

[18] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí inspektorátu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[19] Pokud jde o obecně uplatněné žalobní body, soud je neshledal důvodnými. Rozhodnutí správních orgánů jsou po formální i obsahové stránce v souladu se zákonem, nepostrádají žádnou ze zákonných náležitostí. Výroky rozhodnutí o jiném správním deliktu přitom splňují i požadavky kladené na tento typ rozhodnutí judikaturou (srov. zejména usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73, ve věci „*AQUA SERVIS, a. s.*“, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS, www.nssoud.cz). Rovněž tak nelze rozhodnutí žalovaného považovat za nepřezkoumatelné. Žalovaný se pečlivě zabýval odvoláním žalobce, ve svém rozhodnutí se vyjádřil ke všem odvolacím námitkám a své závěry náležitě odůvodnil.

[20] Hlavními podklady rozhodnutí inspektorátu byly především protokoly o zkoušce, v nichž byly identifikovány použité metody zkoušky. Mezi nimi u vzhledu, barvy, vůně a chuti to byla senzorická analýza (kód dle ceníku S002), metoda SZPI 0416 (ČSN 56 0216:1964; ČSN ISO 8589:2008). Inspektorát uvedl, že vycházel z těchto listin a žalovaný na základě odvolací námítky blíže identifikoval použitou metodu. Soud má za to, že takovéto odůvodnění ve vztahu k metodám provedených zkoušek postačovalo. Z právních předpisů nevyplývá, že by podrobný popis použitých laboratorních metod byl náležitostí rozhodnutí. Vzhledem ke složitosti dané problematiky by to ani nebylo vhodné.

[21] Co se týče senzorické analýzy jako takové, nelze přistoupit na argumentaci žalobce, že by byla protiprávní. Dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o SZPI inspekce mj. kontroluje, zda potraviny splňují požadavky stanovené zvláštními právními předpisy, nebo mezinárodními smlouvami. Inspekce při plnění těchto úkolů provádí nebo zajišťuje provedení rozborů potravin v laboratořích, které splňují podmínky pro provoz laboratoří stanovené v ČSN EN ISO/IEC 17025, mezi které patří i odbor zkušební laboratoře inspektorátu SZPI v Brně, který prováděl zkoušky v nyní projednávané věci.

[22] Dle vyhlášky č. 211/2004 Sb. patří mezi metody zkoušení i senzorické hodnocení, které dle § 8 této vyhlášky provádí oprávněná a řádně proškolená osoba, která postupuje podle českých technických norem upravujících senzorické analýzy. Podrobnější konkrétní požadavky na výrobu vína obsahuje vyhláška č. 323/2004 Sb., která v § 4 odkazuje na přílohu č. 5 (seznam chorob a vad vína týkající se vzhledu, barvy, vůně, chuti a perlení vína) a přílohu č. 6 (smyslové požadavky na jakost vína). Senzorická analýza je tedy standardní zákonnou

kontrolní metodou, která je prováděna odborně způsobilými osobami. Zjištěné vady byly popsány v souladu s vyhláškou č. 323/2004 Sb. (vůně a chuť oxidativní, příp. po plísni).

[23] Článek 120g nařízení č. 1234/2007 se vztahoval na metody, podle kterých může být určeno složení výrobků a na pravidla, podle kterých může být stanoveno, zda tyto výrobky nebyly podrobeny nepovoleným enologickým postupům. Nedopadá tedy na zjišťování senzorických vlastností a v nyní přezkoumávané věci se neuplatní.

[24] Jestliže žalobce považoval provedené zkoušky a protokoly o nich za nedostačující či vadné, měl možnost proti protokolům o zkouškách podat námitky. Stejně tak mohl požádat při odběru vzorku v souladu s § 16 odst. 3 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, o duplikátní vzorek. Ani jedno z toho však žalobce neučinil.

[25] Testování vzorků odebraných z jednotlivých šarží vína odpovídalo metodám kontroly potravin a vína. Šarží se dle zákona o potravinách rozumí množství druhově totožných jednotek, které byly vyrobeny za stejných podmínek. Proto se stanoveným postupem odebírají ze šarže pouze vzorky, a není tak potřeba, aby byla podrobena zkoušce každá láhev předmětné šarže, což by bylo i nereálné požadovat. I z toho důvodu nemůže obstát argument žalobce, že vady v chuti a vůni mohly být způsobeny nevhodným skladováním pouze u části výrobků. Stanovením šarže výrobce určuje, že potraviny byly vyrobeny za stejných podmínek a zásadně by tedy měly mít stejné vlastnosti. Výrobce si může i s ohledem na možné vady sám určit velikost šarže a chránit se tak před neblahými důsledky zjištěných vad. Praxe kontrolních orgánů je tedy zcela legitimní a v souladu s právními předpisy.

[26] Žalobce se dopustil správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. aa) zákona o vinohradnictví tím, že uváděl do oběhu víno v rozporu s § 27 odst. 4 písm. a) bod 2 téhož zákona, jelikož vykazovalo choroby nebo vady. Jak již bylo uvedeno výše, vyhláška č. 323/2004 Sb. v příloze 5 obsahuje seznam chorob a vad vína týkající se vzhledu, barvy, vůně, chuti a perlení vína. Ustanovení § 39 odst. 1 písm. aa) zákona o vinohradnictví je tedy odkazovací normou, která je ve spojení s odkazovaným ustanovením a prováděcím předpisem dostatečně určitá a konkrétní. Použití odkazovacích norem je běžnou legislativně technickou metodou, která slouží k větší přehlednosti a provázanosti právních předpisů. Správní orgány tedy jednání žalobce pořadily pod předmětné ustanovení správně.

[27] Odpovědnost právnických osob za správní delikty dle zákona o vinohradnictví je odpovědností objektivní. Nejedná se však o odpovědnost absolutní, neboť zákon obsahuje v § 40 odst. 1 liberační důvod, dle kterého se lze této odpovědnosti zprostit, jestliže právnická osoba prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Existenci tohoto liberačního důvodu však musí prokázat delikvent – tedy v tomto případě žalobce. V průběhu řízení žalobce nejenže existenci liberačního důvodu neprokázal, ale ani ji netvrdil. Tento nedostatek nelze napravit až ve fázi soudního přezkumu. Z odpovědnosti za správní delikt by se i tak nebylo možné liberovat pouze s poukazem na to, že žalobce vína opakovaně degustoval a dle jeho názoru vína žádné vady nevykazovala. Lze tedy v tomto uzavřít, že povinností žalovaného nebylo se v napadeném rozhodnutí otázkou odpovědnosti z úřední povinnosti zabývat, když žalobce tuto námitku nevznnesl.

[28] Úvaha správních orgánů ohledně ekonomické újmy spotřebitelů byla zcela logická a přezkoumatelná. Jestliže bylo prodáno více než 67 000 l vína konečným spotřebitelům, lze předpokládat, že mohly být poškozeny zájmy několika desítek tisíc spotřebitelů (za logického předpokladu, že běžný spotřebitel si průměrně kupuje jednu láhev vína). Ti si za své peněžní prostředky vyberou na základě údajů neodpovídajících skutečnosti potravinu, která nemá deklarované vlastnosti (viz str. 8 odst. 3 napadeného rozhodnutí). K tomu soud dodává, že je rovněž možno předpokládat, že mnohdy láhev vína spotřebitel nezkonzumuje sám, ale společně s rodinou či přáteli, čímž se okruh poškozených spotřebitelů rozšiřuje.

[29] Výše pokuty byla odůvodněna v souladu s § 40 odst. 2 zákona o vinohradnictví dostatečně i s přihlédnutím k závažnosti správního deliktu, a to především ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a okolnostem, za nichž byl spáchán (viz str. 7 a 8 napadeného rozhodnutí). Ustanovení § 24 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, na které v žalobě odkazoval žalobce, se v dané věci neaplikuje.

[30] Žalobce považoval uloženou pokutu za nepřiměřeně vysokou. Zde je nutno v první řadě obecně uvést, že ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje.

[31] Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání lze však dle § 78 odst. 1 s. ř. s. jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení (v první řadě jde ale o meze vyplývající z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality apod.) nebo správní orgán volné uvážení zneužil. Soud tedy posuzuje, zda rozhodnutí správních orgánů nevybočila z mezí stanovených zákonem.

[32] Z rozhodnutí správních orgánů je zřejmá poctivá snaha o individualizaci pokuty a o její řádné zdůvodnění. Správní orgány se zabývaly závažností správních deliktů na základě kritérií obsažených v § 40 odst. 2 zákona o vinohradnictví, kterými jsou způsob spáchání, následky a okolnosti, za nichž byl správní delikt spáchán. V důvodech rozhodnutí vyložily, jaká konkrétní kritéria byla vzata v úvahu a jaký mají vliv na význam deliktu. Soud nemá důvod vytýkat správním orgánům nedostatky v užití správního uvážení.

[33] Závěrem nutno uvést, že použité právní úvahy o výši pokuty nevybočily ze zákonných mezí a ani netrpí vnitřním logickým rozporem. Obsah správního spisu jako celku a podaná žaloba nezakládají důvod pro snížení již uložené pokuty. Vzhledem k tomu, že za předmětné protiprávní jednání bylo možno uložit pokutu podle § 39 odst. 6 písm. c) zákona o vinohradnictví až do výše 5 milionů Kč, má krajský soud za to, že pokuta uložená zcela při spodní hranici zákonné sazby (ve výši 1 % této sazby) je přiměřená, nevybočující ze zavedené správní praxe, a plně odpovídající předmětnému porušení povinností a okolnostem, za kterých k tomuto porušení došlo, přitom její uložení bylo správními orgány řádně a přezkoumatelným způsobem odůvodněno.

V. Závěr a náklady řízení

[34] Soud tedy shledal žalobcovy námitky neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[35] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. ledna 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu